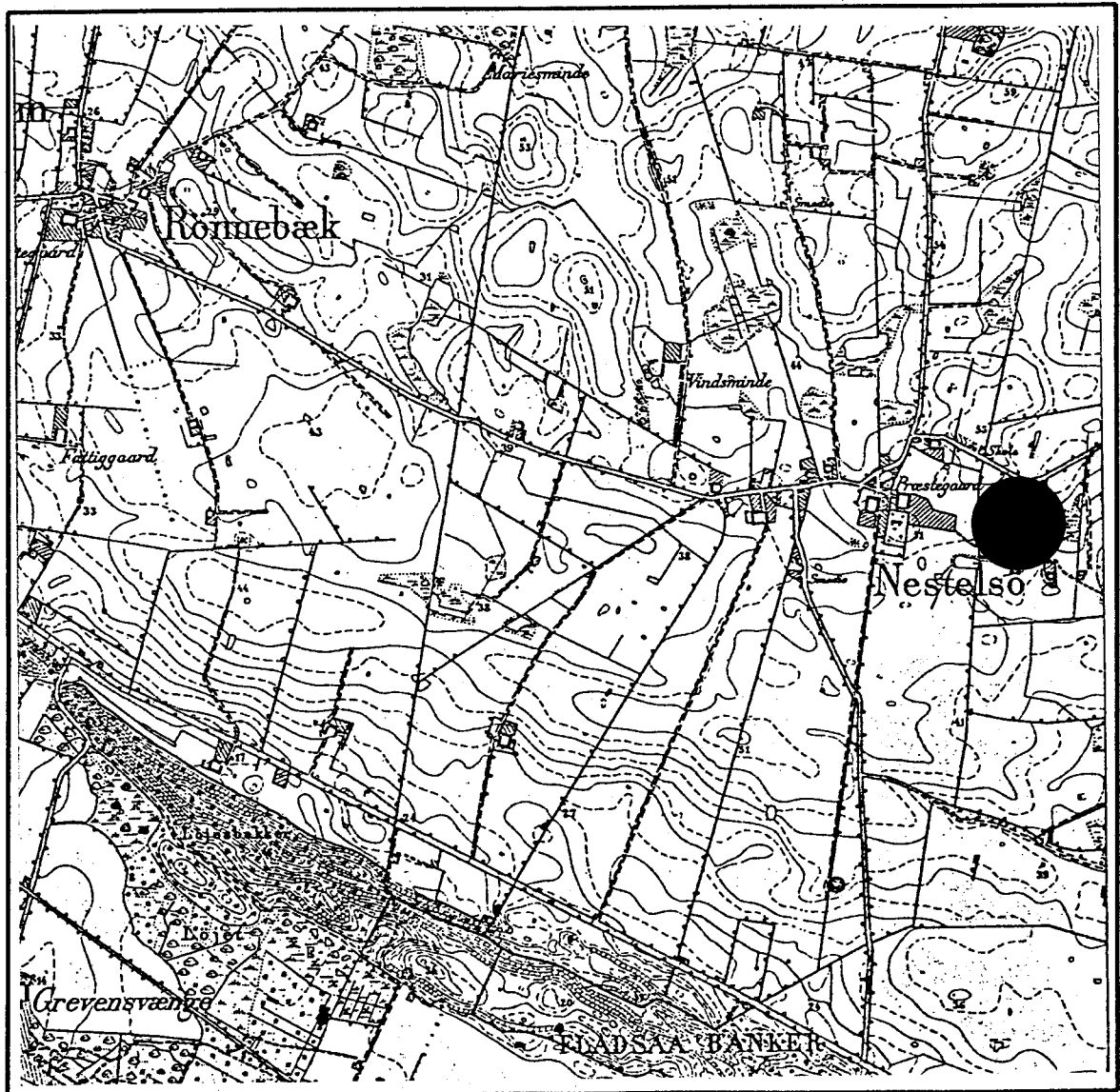

NÆSTELSØ BAUNEGÅRD

UDGRAVNINGSBERETNING

Næstved Museum - journal nr. NÆM 1994:116

NÆSTVED MUSEUM 1994

Lokalitetens data.

NÆM j.nr. 1994:116
Bopladsområder, jernalder.
Næstelsø Baunegård, Næstelsø sogn.
Hammer hrd., Præstø amt.
Sted/top. nr. 05.04.07
NM sb. 15
4 cm kort nr. 1512 IV SV
Matrikel nr. 8b Brandelev by.

Indholdsfortegnelse.

Resume	.....	s. 2
Undersøgelsens forhistorie	.....	s. 2
Topografi	.....	s. 2
Målesystem	.....	s. 2
Metodik og forløb	.....	s. 3
Anlægsbeskrivelse	.....	s. 5
Fundliste	.....	s. 19
Fotoliste	.....	s. 20
Tegningsliste	.....	s. 21

Resume.

Længerevarende udgravning på lokalitet liggende ca 250 m øst for Næstelsø.

Ved udgravningen blev afdækket et større antal gruber og stolpehuller fra to bopladsområder. Disse områder lå adskilt ved en nu tørvefyldt smal sækning.

Blandt fyldskifterne kunne udskilles to mulige huse repræsenteret ved stolpehullerne AAA-AAD og AAM-AAP.

Af mere specielle fund, blev der i fyldskifte ABQ fundet større dele af et lerkar med hul fod.

Bebyggelsen i områderne synes at have strukket sig over længere tid gennem ældre og yngre jernalder.

Undersøgelsens forhistorie.

Udgravningen på denne lokalitet indgik som en af flere "forebyggende" undersøgelser forud for anlægsarbejdet i forbindelse med nedlægning af SEAS/KONTEK-elkablet.

Udgravningen blev foretaget på baggrund af forudgående rekognoscering i området, samt prøvegravning (NEM 1994:100-DD), som antydede muligheden for forhistoriske bebyggelsesspor.

Topografi.

Lokaliteten lå på udgravningstidspunktet i kornmark i et generelt relativt fladt område.

Som også ovenfor nævnt løb der dog en smal sækning på tværs af den centrale del af det langstrakte undersøgelsesområde, som adskilte den nordlige del fra den på dette sted højereliggende sydlige del.

Undergrunden på stedet vekslede en del, men bestod dog helt gennemgående af gul let leret, tildels groft gruset sand, i pletter dog med mere markant lerindhold.

Andre steder lå derimod større partier og pletter med et meget kraftigt indslag af sten af varierende størrelse, hvoraf flere ganske store (50 -100 kg).

Det fjernede muldlag var gennemgående 30-40 cm tykt, i tilknytning til skrånende terræn dog nogle steder tykkere.

Målesystem.

Til undersøgelsen blev udlagt et normalt retvinklet koordinat-system, med y-aksen orienteret efter traceens længderetning og x-aksen vinkelret herpå, og således med positivretning tillempet nord (y) og øst (x).

Udgangspunktet 100/100 blev placeret 47 m fra Seas markering lige nord for stendige.

Til delvis fiksering af målesystemet blev afstanden fra pkt. 100/455 til vejkant nord for dette indmålt til 16,60 m.

Ved nivellering af plantegningerne 1-11 (sydlige udgravningsfelt) og plantegningerne 12-22 (nordlige udgravningsfelt) blev benyttet forskellige faste fixpunkter, henholdsvis toppen af større sten ved indkørsel til Baunegård, samt SEAS- fixpunkt KO.B.050, som stod placeret i nærheden af stenen.

Som arbejdsfixpunkter i sydlige område blev toppen af tre stokke indmålt i forhold til top af ovennævnte sten.

Daglig fixpunkt: stok 1: 3.30 m under top af sten v. Baunegård.
                  stok 2: 3.07 m   --:-
                  stok 3: 2.30 m   --:-

I nordlige område blev en sten i udgravningsområdet indmålt i forhold til SEAS- fixpunkt, og ved samme lejlighed blev stenen ved Baunegård ligeledes indmålt i forhold til dette.

Arbejdsfixpunkt i nordlige felt (sten i udgravningsfladen) blev indmålt til at ligge 2,73 m under, og toppen af stenen ved Baunegård til at ligge 70 cm over KO.B.050.

Metodik og forløb.

Med diverse afbrydelser blev undersøgelsen afviklet over tre perioder: 29/6-17/8, 4/8-5/8 og 1/9-13/9.

I første periode medvirkede museumsassistenterne Jonas Christensen, Hildegunn Borup, og Karl-Johan Larsen med cand.mag Anne Bloch Jørgensen som daglig leder.

I sidste to perioder medvirkede museumsassistenterne Peter Randrup Frederiksen og Bent Olsen med cand. phil. Niels Hartmann som daglig leder.

Udgravningen blev foretaget på en mark tilhørende Fr. Bæk, Holmevej 34A, 4700 Næstved.

Den egentlige undersøgelse på lokaliteten blev i store træk blot foretaget som en udvidelse af den forudgående prøvegravning på stedet, idet grøfterne fra denne fortsat stod åbne ved udgravningens start.

Over en strækning på sammenlagt godt 300 m blev der således med rendegraver foretaget fladeafdækning i en bredde på op til 12 meter.

De derved fremkomne fyldskifter blev efterfølgende indtegnet på planer i målestoksforholdet 1:50, og fyldskifterne derpå snittet, beskrevet og højdeindmålt i sammenhæng med udgravningsfladen generelt.

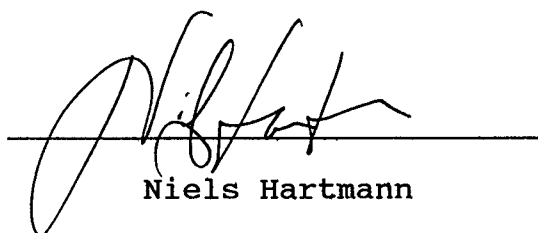
Fund fremkommet under behandling af fyldskifterne blev registreret med fundnummer svarende til fyldskiftet.

I en smal grøft gennem ovennævnte tørvefyldte rende mellem nordlige og sydlige udgravningsfelt blev de dybereliggende lag, inklusive tørvelag gravet med håndkraft, for at lokalisere evt. udsmidslag fra de tilstødende højereliggende bopladsområder. Der blev herved fundet en del ubearbejdet træ, og spredte knogler i profilgrøftens sydlige ende.

Det var dog ikke muligt at knytte de fundførende lag i lavningen til aktiviteterne på bopladsområde syd, og da der ikke blev gjort fund af genstande, som umiddelbart tidsmæssigt kunne sidestilles med fund fra bopladsområderne (primært keramik), blev planer om naturvidenskabelige undersøgelser opgivet.

Udgravningsbetingelserne og iagttagelsesforholdene var i lange perioder besværliggjort af den tørre og solrige sommer. Under afslutningen af udgravningen stod store dele af udgravningsfeltet derimod under vand efter kraftige regnskyl.

Næstved d. 28. januar 1995

Niels Hartmann

Anlægsbeskrivelse.

AA: Overflade/løsfund

AB: Stenlægning (se plantegning)

Fylden mellem stenene var ensartet leret muld.

AC: Kulturlag

Gråbrunt humøst - leret sand m. stenlægninger, større sten og ildskørnede sten.

AD: Kulturlag

Tørveblandet humøst sand med mange større og mindre sten, flintafslag, knogler og idskørnede sten.

AE: Grube

Humøs gråbrun leret sand, spredte trækulstumper.
Mange nævestore sten.

AF: Stolpehul

Mørk gråbrunt humøst sandet ler med spredte trækulstumper.
Stejle, lodrette sider, afrundet bund.

AH: Stolpehul

Lodrette sider, flad bund.
Gråbrunt humøst leret sand, let spættet mod bunden.

AJ: Stolpehul

Stejle til lodrette sider, flad afrundet bund.
Lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt trækul, let spættet med gulbrunt undergrundsler.
Stolpehullet var lidt diffust afgrænset mod syd.

AL: Stolpehul

Mørk gråbrunt, meget humøst sandet ler med spredte trækulstumper.
Stejle, lodrette sider, afrundet bund.

AM: Stolpehul

Mørk gråbrunt humøst sandet ler med spredte trækulstumper og mange sten.
Stejle, lodrette sider, afrundet bund.

AN: Stolpehul

Stejle til lodrette sider, flad afrundet bund, lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt trækul, let spættet med gulbrunt undergrundsler.

AO: Stolpehul

Mørk gråbrunt humøst sandet ler med spredte trækulstumper og spredte godt nævestore sten.
Stejle, lodrette sider, afrundet bund.

AP: Kulturlag/grube

Diffus afgrænsning i fladen, flad bund.
Gråbrun humøst, leret sand med spredte sten, spredte trækul, let spættet med undergrundsmateriale.

AR: Stolpehul

Mørk gråbrunt humøst sandet ler med spredte trækulstumper.
Stejle, lodrette sider, afrundet bund.

AS: Stolpehul

Mørk gråbrunt humøst sandet ler med spredte trækulstumper.
Stejle, lodrette sider, flad bund.

AT: Fyldskifte / grav?

Lodrette sider og flad bund.
Let humøst, lysebrunt leret sand, kraftigt spættet med gul undergrundsler.
Enkelte mindre stykker hvidbrændt flint i fyldet + 2 hovedstore sten i vestsiden midtfor.

AV: Stolpehul / lille grube.

Lodrette sider, flad bund.
Lys gråbrun let humøst sandet ler, spættet med gulbrunt undergrundsler

AX: Fyldskifte

Muldfyldt hul med en favnstor sten.

AAA: Stolpehul

Stejle til lodrette sider, flad afrundet bund.
Lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt trækul, kraftigt spættet med gulbrunt undergrundsler.

AAB + AAC + AAD: Stolpehuller

Stejle til lodrette sider, flad afrundet bund.
Lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt

trækul, let spættet med gulbrunt undergrundsler.
[AAA-AAD er et muligt hus]

AAE: Stolpehul

Med stejle, lodrette sider og flad bund.
Gråbrunt let humøst leret fyld med spredte trækul, spættet med gulbrunt undergrundsler.

AAF: Stolpehul

Flad afrundet bund.
Lys gråbrun let humøst sandet ler, spættet med gulbrunt undergrundsler, lidt spredte trækul.

AAH: Grube

Lille fladbundet grube med lys gråbrun let humøst sandet ler, spættet med gulbrunt undergrundsler, lidt spredte trækul.

AAJ: Kogestensgrube

Fladt afrundet bund, spættet med næve - hovedstore ildskørnede sten.
Sort trækulsholdig fyld, mod bunden spættet med gulbrunt undergrundsler.

AAL: Stolpehul

Stejle til lodrette sider, flad afrundet bund.
Lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt trækul, let spættet med gulbrunt undergrundsler.

AAM: Stolpehul

Stejle til lodrette sider, flad afrundet bund.
Lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt trækul, let spættet med gulbrunt undergrundsler.

AAN: Stolpehul

Stejle til lodrette sider, flad afrundet bund.
Lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt trækul, let spættet med gulbrunt undergrundsler.

AAO: Stolpehul stejle til lodrette sider.

Flad afrundet bund.
Lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt trækul, let spættet med gulbrunt undergrundsler. Indeholdende et par næve - barnehovedstore sten.

AAP: Stolpehul

Stejle til lodrette sider, flad afrundet bund.
Lys gråbrun til gråbrun let humøst sandet ler med lidt spredt trækul, let spættet med gulbrunt undergrundsler.
[AAM - AAP muligt hus.]

AAR: Stolpehul

Stejle, lodrette sider og rundet bund.
Gråbrunt let humøst leret fyld med spredte trækul, spættet med gulbrunt undergrundsler. Mod bunden er fylden sortbrun og indeholder en del trækul.

AAS: Stolpehul

Flad afrundet bund.
Lys gråbrun let humøst sandet ler, spættet med gulbrunt undergrunds ler, lidt spredte trækul.

AAT: Stolpehul

Flad afrundet bund.
Lys gråbrun let humøst sandet ler, spættet med gulbrunt undergrunds ler, lidt spredte trækul.

AAV: Stolpehul

Stejle, lodrette sider og flad bund.
Gråbrunt let humøst leret fyld med spredte trækul, spættet med gulbrunt undergrundsler.

AAX: Kogestensgrube

Flad bund.
Sort trækulsholdig fyld med spredte næve - barnehoved store ildskørnede sten.

ABA: Stolpehul

Flad afrundet bund.
Lys gråbrun let humøst sandet ler, spættet med gulbrunt undergrunds ler, lidt spredte trækul.

ABB: Udgår

ABC: Stolpehul

Meget lyst let humøst gråbrunt sandet ler, spættet med gulbrunt undergrundsler.
Flad bund.

ABD: Stolpehul

Stejle, lodrette sider og flad bund.
Gråbrunt let humøst leret fyld med spredte trækul, spættet med gulbrunt undergrundsler.

ABE: Stolpehul

Stejle, lodrette sider og flad bund.
Gråbrunt let humøst leret fyld med spredte trækul, spættet med gulbrunt undergrundsler.

ABF: Stolpehul

Lodrette sider og flad bund.

Gråbrunt let humøst sandet ler med lidt spredte trækul, spættet med gulbrunt undergrundsler.

ABH: Stolpehul

Lodrette sider og flad bund.

Gråbrunt let humøst sandet ler med lidt spredte trækul, spættet med gulbrunt undergrundsler.

ABJ: Grube

Lodrette sider, fladt afrundet bund.

Blandet fyld - sort trækulsholdigt humøst sand blandet med gråligt askeagtig ler og gulbrunt undergrundsler.

Spredte næve - hovedstore ildskørnede sten.

ABL: Rende

Lidt uregelmæssig med mørkegrå leret fyld, indeholdende spredte hovedstore sten. I muldlaget lige oven over lå mange næve - hovedstore sten. Gammel stenfyldt drængrøft, eller muligvis naturlig aflejring?

ABM: Stolpehul?

Lodrette sider, flad bund - lettere diffus.

Lys grå let humøs leret fyld, spættet med gulbrun undergrundsler.

ABN: Stolpehul?

Lodrette sider, flad bund - lettere diffus.

Lys grå let humøs leret fyld, spættet med gulbrun undergrundsler.

ABO: Stolpehul

Stejle, lodrette sider og flad bund.

Gråbrunt let humøst leret fyld med spredte trækul, spættet med gulbrunt undergrundsler.

ABP: Kogestensgrube

Flad bund.

Sort trækulsholdig fyld med spredte nævestore ildskørnede sten.

ABQ: Grube

Ca 150 cm bred, 20 cm dyb i sydvendt snit.

Afrundede sider, let ujævn bund.

Gul, mørk gulbrun trækulsfarvet og -plettet, let leret sand.

Større stykker trækul i fylden samt en del sten.

ABR: Grube

90 cm bred og op til 27 cm dyb i vestvendt snit.
Afrundet stejle sider, bølget bund.
Grålig gulbrun til mørk gulbrun/sort trækulsfarvet let leret sand.
Nordlige del af gruben skiller sig ved sin farve (sort) ud fra det øvrige, som et stolpehulslignende fyldskifte på ca 40 X 27 cm.
En del keramik fra gruben.

ABS: Grube?

56 cm bred, 21 cm dyb i nordvestvendt snit.
Afrundet fladt skrånende sider og rund bund.
Mørk grålig gulbrun let leret sand.

ABT: Stolpehul.

36 cm bredt, 20 cm dybt i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk gulbrun/sort trækulsfarvet og let leret sand med trækulspletter, en del sten og meget grus.

ABV: Grube

105 cm bred, 22 cm dyb i nordøstvendt snit.
Afrundet fladt skrånende sider, rundet bund.
Gulbrun let leret sand med en del sten og grus.
Kan være nyere stenhul.

ABX: Stolpehul.

37 cm bredt, 12 cm dybt i nordøstvendt snit.
Diffust runde sider og bund.
Gulbrun-mørk gulbrun let leret sand.

ABY: Stolpehul?

39 cm bredt, 10 cm dybt i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun let leret sand.

ABZ: Stolpehul?

19 cm bredt, 9 cm dybt i østvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulplettet mørk gulbrun/sort trækulsfarvet let leret sand.

ACA: Stolpehul/stenhul?

34 cm bredt, 21 cm dybt i sydvendt snit.
Diffus rund bund og sider.
Lys gulbrun, let leret sand med grus og mange småsten.

ACB: Stolpehul?

58 cm bredt, 24 cm dybt i sydvendt snit.
Konkavt skrånende sider, spids bund.
Gulbrun-mørk gulbrun, let leret sand m. trækulspletter.

ACC: Fyldskifte

89 cm bredt, op til 26 cm dybt i sydvendt snit.
Fladt skrånende og stejl side, bølget bund.
Gulbrun-mørk gulbrun let leret sand.

ACD: Bund af stolpehul?

28 cm bredt, 7 cm dybt i sydvendt snit.
Ujævn rund bund og sider.
Grålig gulbrun, let leret sand.

ACE: Grube

70 cm bred, 36 cm dyb i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun let leret sand m. sten og grus.

ACF: Grube?

Ca 170 cm bred og op til ca 28 cm dyb i nordvendt snit.
Fladt skrånende sider, bølget bund.
Mørk gulbrun, let trækulspletet og let leret sand.

ACG: Grube

163 cm bred, 21 cm dyb i sydvendt snit.
Fladt skrånende sider, rundet flad bund.
Mørk gulbrun/sort trækulsfarvet, let leret sand med trækulspletter, mange sten og grus.

ACH: Grube

94 cm bred, 48 cm dyb i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun-mørk gulbrun let leret sand m. mange sten og grus.
Delvis trækulsfarvet.

ACJ: Stolpehul/stenspor?

Ca 50 cm bredt, 30 cm dybt i vestvendt snit
Rund bund og sider.
Gulbrun let leret sand m. mange småsten og grus.

ACK: Grube

110 cm bred, 36 cm dyb i sydvendt snit.
Skrånende sider, rundet bund.
Gulbrun-mørk gulbrun, let leret sand m. store sten og grus.

ACL: Grube?

Ca 100 cm bred og 20 cm dyb i østvendt snit.
Afrundede sider, ujævn bund.
Gul-mørk gulbrun-sort trækulsfarvet og let leret sand med mange sten og grus.

ACM: Stolpehul

36 cm bredt, 21 cm dybt i vestvendt snit.
Ujævnt runde sider, rund bund.
Gulbrun let leret sand.

ACN: Stolpehul?

46 cm bredt, 30 cm dybt i sydvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun let leret sand.

ACO: Stolpehul

48 cm bredt, 39 cm dybt i sydvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk gulbrun, let leret sand.

ACP: Stolpehul

21 cm bredt, 19 cm dybt i sydvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk gulbrun, let leret sand.

ACR: Grube

66 cm bred, 30 cm dyb i sydvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun-mørk gulbrun trækulsfarvet let leret sand med mange sten og grus.

ACS: Grube?

75 cm bred, 20 cm dyb i nordvendt snit.
Afrundede sider, rundet bund.
Gul-mørk gulbrun, let leret sand med mange småsten og grus.

ACT: Grube?

64 cm bred og op til 52 cm dyb i nordvendt snit.
Skrånende sider, rundet bund.
Mørk gulbrun trækulsfarvet, let leret sand.

ACV: Stolpehul

38 cm bredt, 20 cm dybt i østvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun, let leret sand.

ACX: Stolpehul/stenspor?

46 cm bredt, 22 cm dybt i vestvendt snit.
Mørk gulbrun, let leret sand.
Skrånende sider, ujævn bund.
Stor sten i kant af fyldskifte.

ACY: Stolpehul?

36 cm bredt, 20 cm dybt i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk gulbrun, let leret sand.

ACZ: Stolpehul

16 cm bredt, 5 cm dybt i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Grålig gulbrun, let leret sand.

ADA: Grube

50 cm bred, 20 cm dyb i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Grålig gulbrun, let leret sand.
Diffus.

ADB: Grube

46 cm bred, 20 cm dyb i sydvendt snit.
Rund bund og sider.
Grålig gulbrun, let leret sand.

ADC: Kulturlagsrest?

Ca 130 cm bred, 8 cm dyb i sydvendt snit.
Fladt skrånende sider, let bølget flad bund.
Mørk gulbrun (trækulsfarvet?) let leret sand.
Meget gruset og med mange småsten.

ADD: Grube

66 cm bred, 37 cm dyb i østvendt snit.
Afrundet stejle sider, bølget bund.
Gulbrun-mørk grålig gulbrun, let leret sand.

ADE: Stolpehul/stenhul?

51 cm bredt, 15 cm dybt i vestvendt snit.
Afrundet fladt skrånende sider, rundet bund.
Grålig gulbrun, let leret sand.

ADF: Grube

55 cm bred, 25 cm dyb i sydvestvendt snit.
Rund bund og sider.
Grålig gulbrun, let leret sand.

ADG: Stolpehul

25 cm bredt, 11 cm dybt i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Grålig gulbrun, let leret sand.

ADH: Grube

98 cm bred, 13 cm dyb i vestvendt snit.
Fladt rundede sider, rundet bund.
Mørk brun-sort trækulsfarvet, let leret sand med trækulspletter.

ADJ: Stolpehul?

29 cm bredt, 9 cm dybt i sydvendt snit.
Rund bund og sider.
Lys grålig gulbrun, let leret sand.

ADK: Stolpehul

35 cm bredt, 15 cm dybt i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk grålig gulbrun/trækulsfarvet, let leret sand.

ADL:

Lave muldfyldte fyldskifter. Formentlig stenspor fra etablering af dræn.

ADM: Kulturlagsrest

64 cm bred, 8 cm dyb i nordvendt snit.
Afrundet fladt skrånende side, ujævn diffus bund.
Mørk brun/sort trækulsfarvet, let leret sand.

ADN:

Lave muldfyldte fyldskifter. Formentlig stenspor fra etablering af dræn.

ADO: Grube

56 cm bred, 26 cm dyb i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Grålig-mørk grålig gulbrun, let leret sand.

ADP: Stolpehul/stenspor?

28 cm bred, 10 cm dyb i nordøstvendt snit.
Rund bund, skrå sider.
Grålig gulbrun, let leret sand.

ADR: Stolpehul

42 cm bred, 16 cm dyb i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulstribet, grålig gulbrun og let leret sand.

ADS: Stolpehul?

51 cm bredt, 30 cm dybt i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk gulbrun, let leret sand.
Fyldt med sten.

ADT: Grube

130 cm bred, 30 cm dyb i sydvendt snit.
Afrundet stejl side, ujævn flad bund.
Gulbrun, mørk gulbrun-sort trækulsfarvet, let leret sand med
meget grus og småsten.

ADV: Stolpehul

27 cm bred, 15 cm dyb i vestvendt snit.
Afrundet skrå sider, rundet bund.
Mørk grålig gulbrun, let leret sand.

ADX: Bund af stolpehul?

16 cm bredt, 4 cm dybt i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun let leret sand.

ADY: Stolpehul

21 cm bredt, 15 cm dybt i sydvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk grålig gulbrun i toppen og lys grålig gulbrun, let leret
sand mod bund.

ADZ: Stolpehul

52 cm bredt, 18 cm dybt i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun, let leret sand.

AEA: Stolpehul/stenspor?

18 cm bredt, 7 cm dybt i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun, let leret sand.

AEB: Stolpehul?

40 cm bredt, 17 cm dybt i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Let gulstribet grålig gulbrun, let leret sand med store klumper

af trækul.

AEC: Stolpehul/stenspor?

23 cm bredt, 12 cm dybt i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun, let leret sand.
Meget skarpt afgrænset.

AED: Stolpehul/stenspor?

27 cm bredt, 14 cm dybt i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun, let leret sand.
Meget skarpt afgrænset.

AEE: Grube

60 cm bred, 14 cm dyb i østvendt snit.
Rund bund og sider.
Grønlig gråbrun, let leret sand med mørke pletter af tørveagtig jord.

AEF: Stolpehul/stenspor?

50 cm bredt, 17 cm dybt i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun, let leret sand.
Skarpt afgrænset.

AEG: Grube

37 cm bred, 28 cm dyb i nordvestvendt snit.
Afrundet skrånende sider, rund bund.
Mørkegrå leret sand.

AEH: Grube?

Ca 70 cm bred, 15 cm dyb i sydøstvendt snit.
Fladt rundede sider og bund.
Grålig gulbrun leret sand.

AEJ: Grube

Ca 70 cm bred og 20 dyb i østvendt snit.
Rundede sider, let ujævn flad bund.
Mørk grålig gulbrun leret sand.

AEK: Stolpehul/stenspor?

26 cm bredt, 14 cm dybt i nordvestvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun leret sand.
Skarpt afgrænset.

AEL: Stolpehul?

31 cm bredt, 9 cm dybt i østvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk gulbrun/sort leret sand.

AEM: Grube

90 cm bred, 6 cm dyb i sydøstvendt snit.
Fladt skrånende sider, ujævn flad bund.
Mørk gulbrun/sort trækulsfarvet, let leret sand.

AEN: Stolpehul?

20 cm bredt, 15 cm dybt i sydøstvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun leret sand.

AEO: Grube

70 cm bred, 15 cm dyb i sydvestvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk grålig gulbrun, let leret sand.

AEP: Grube?

Ca 60 cm bred og 20 cm dyb i nordvestvendt snit.
Mørk grålig gulbrun leret sand.
Runde sider, bølget bund.

AER: Stolpehul

53 cm bred, 18 cm dyb i østvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk grålig gulbrun, let leret sand.

AES: Stolpehul/stenspor?

43 cm bredt, 20 cm dybt i østvendt snit.
Runde sider, ujævn rundet bund.
Gulbrun leret sand
Skarpt afgrænset.

AET: Stolpehul/stenspor?

60 cm bredt, 23 cm dybt i østvendt snit.
Runde sider og bund.
Gulbrun leret sand.
Skarpt afgrænset.

AEV: Stolpehul/stenspor?

45 cm bredt, 15 cm dybt i østvendt snit.
Runde sider, rund bund.
Gulbrun let leret sand.
Skarpt afgrænset.

AEX: Stenspor

66 cm bredt, 13 cm dybt i østvendt snit.
Runde sider og bund.
Gulbrun, let leret sand.
"Opløst" granit i tynd stribe mod bunden.

AEY: Stolpehul?

45 cm bredt, 16 cm dybt i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Sort trækulsfarvet, let leret sand.

AEZ: Stolpehul

30 cm bredt, 9 cm dybt i nordvendt snit.
Rund bund og sider.
Mørk gulbrun, let leret sand.

AFA: Grube

100 cm bred, 22 cm dyb i vestvendt snit.
Rund bund og sider.
Gulbrun, let leret sand med en del sten og grus.

Fundliste.

- AB: 9 klumper lerslagger?/moler? (prøve indsendes til bestemmelse på geologisk museum); Flere meget små klumper brændt lerklining/sideskår; 12 flintafslag; 3 randskår med kort, let udadbøjet hals og lige afskåret mundingsrand; 2 randskår med længere hals og lige afskåret mundingsrand; 12 bundskår; 177 sideskår (en stor del af sideskårene har en meget grov overflade). Keramikken dateres til germansk jernalder.
- ABQ: 9 flintafslag, 1 flække, 4 stk. trækul (små), mange små sideskår af oldtidskeramik (mange ligger stadig som præparat), 1 bundskår
- AC: Fragment af en dyretand, 10 sideskår og 1 randskår med uførtykket lige afskåret rand (germansk jernalder).
- AD: Mange dyreknogler og tænder, enkelte stykker trækul. 1 sideskår af oldtidskeramik (formodentlig jernalder), 1 håndtag til en stjertpote (fra nyere tid), 6 flintafslag, 7 stk ildskørnet flint.
- AO: 3 små sideskår af oldtidskarakter.
- AP: 2 sideskår af jernalderkeramik, 1 flække, 1 flintafslag
- AT: 4 stk ildskørnet flint.
- AX: 1 flintafslag
- AAA: 1 flintafslag
- AAS: Fragment af en flække, med retouche
- ABP: 1 flintflække, 1 stk ildskørnet flint.
- ABQ: Bund af et lerkar med hul standflade; lille jernfragment (ligner en bælte-dorn?); 3 sideskår
- ABR: Mange små sideskår af jernalderkarakter, inkl. 2 skår m. bugknæk, 1 jernslagge.

Fotoliste.

S/H- film:

Film 1	Foto 0 - 8	Stenlægning AB
Film 2	Foto 1 - 19 Foto 20 - 24	Stenlægning AB Oversigtsfotos
Film 3 94:08:02	Foto 2 - 3 Foto 5 - 6	Oversigtsfoto fra syd Oversigtsfoto fra nord.

Farvedias- film:

Motiver tilsvarende s/h film 3.

Tegningsliste.

Originaltegninger:

Plan 1	Felt A	Plantegning 1:50
2	--:-	--:-
3	--:-	--:-
4	--:-	--:-
5	--:-	--:-
6	--:-	--:-
7	--:-	--:-
8	--:-	--:-
9	--:-	--:-
10	--:-	Detailtegning Anlæg AB 1:20
11	--:-	--:-
12	--:-	Plantegning 1:50
13	--:-	--:-
14	--:-	--:-
15	--:-	--:-
16	--:-	--:-
17	--:-	--:-
18	--:-	--:-
19	--:-	--:-
20	--:-	--:-
21	--:-	--:-
22	--:-	--:-

Rentegninger:

Plan 1	Felt A	Plantegning 1:50
2	--:-	--:-
3	--:-	--:-
4	--:-	--:-
5	--:-	--:-
6	--:-	--:-
7	--:-	--:-
8	--:-	--:-
9	--:-	--:-
10	--:-	Detailtegning Anlæg AB 1:20
11	--:-	--:-
12	--:-	Plantegning 1:50
13	--:-	--:-
14	--:-	--:-
15	--:-	--:-
16	--:-	--:-
17	--:-	--:-
18	--:-	--:-
19	--:-	--:-
20	--:-	--:-
21	--:-	--:-
22	--:-	--:-
23	--:-	Oversigtstegning ca 1:500
24	--:-	--:-

NÆM 1994:116, Bavnegård

Foreløbig rapport vedr. udgravning af bopladsområde fra jernalderen, beliggende omkring en tilvokset sø.
RAS j. nr. 0.467/94-35

05.04.07, Næstelsø sogn, Hammer herred, Præstø amt.

Ved rekognoscering og prøvegravning forud for nedlægningen af KONTEK-jordkablet (jf. NÆM 1994:100-DD) blev påvist to bopladsområder på højdedrag henholdsvis nord og syd for en lille, tilvokset sø.

Ved udgravningen, som foregik i perioder fra juli til september 1994, fremkom på toppen af bakken syd for den tilvoksede sø en stenlægning (mulig grav?), med lerkarskår af yngre jernalderkarakter.

Endvidere udgravedes en del stolpehuller og gruber. Det var imidlertid blot muligt at påvise 1-2 mulige hustomter. Fund fra anlæggene tyder på bosættelse i området over længere tid, fra ældre til yngre jernalder.

Den tilvoksede sø indeholdt tykke tørve- og gytjelag. Desuden undersøgte nær søens bred partier af et kulturlag indeholdende flintafslag og enkelte dyreknogler.

Udgravningsleder var Anne Bloch Jørgensen, ansvarlig leder var museumsleder Palle Birk Hansen.

SEAS bevilgede midlerne til undersøgelsen.
Beretning følger.

Næstved Museum, 12.12.1994

Anne Bloch Jørgensen
museumsinspektør